

Ridzak: Mirovinska štednja ima prednosti u odnosu na druge oblike štednje

Pretraži ...

Obvezni mirovinski fondovi u fondovima B kategorije, koji posluju od 2002. godine, ostvarili su prosječan godišnji prinos, ili *mirex*, od oko 5,35 posto. Kategorija A ima prinos od 6,45 posto, a kategorija C 5,26 posto. Kad gledamo distribuciju koju su ostvarili fondovi u drugim zemljama, naši 'mirovinci' su negdje iznad polovice, čak pri vrhu ljestvice. Treba reći da su ti rezultati ponajviše povezani sa struktukom ulaganja, i to ulaganjima u obveznice. A kad to usporedimo s inflacijom, koja je bila u prosjeku stabilnih dva posto, realni prinos i dalje je u pozitivi. Svi bismo htjeli više, no mnoge države danas već imaju negativne prinose na obveznice, i to duboko negativne, primjerice Njemačka. Tako da u danim okolnostima moramo biti zadovoljni, kazao je za **poslovniFM Tomislav Ridzak, član Upravnog vijeća Hrvatske agencije za nadzor finansijskih usluga (Hanfa)**.

Ipak, vrijednost imovine fondova od početka godine znatno je poljuljana uslijed krize koju je potaknula pandemija izazvana koronavirusom.

– Došlo je do promjene cijena imovine jako brzo, no dio dioničkog tržišta vrlo brzo se vratio, pogotovo dionice tehnološkog dijela. Evo što je kriza napravila: od početka godine *mirex* kategorije A pao je za 4,8 posto, onaj kategorije B za 2,2 posto, a onaj kategorije C u blagom je minusu, od 0,21 posto. No, riječ je o dugoročnoj mirovinskoj štednji i uvijek je bolje gledati dugoročno. Jer, od 2002. godine do danas bilo je godina i s minusom i s plusom. Puno više onih u kojima su fondovi poslovali pozitivno i to treba uzeti u obzir,

The screenshot shows a radio broadcast interface. At the top, it says "POSLOVNI FM - MOJA MIROVINA Tomislav Ridzak" and "by poslovniFM FOLLOW". Below that is a small video thumbnail of Tomislav Ridzak. The main area has a progress bar at the bottom with "00:00" on the left and "-37:50" on the right. There are also some decorative elements like "ZVUKI današnjeg posla" and "www.postovnifm.com".

Kad kažemo da su poslodavci od 2002. godine na naše račune u obveznim mirovinskim fondovima do kraja kolovoza ove godine uplatili oko 84 milijarde kuna neto doprinosa, a da je vrijednost te imovine iznosila oko 114 milijardi kuna, to dobro zvuči. No, više od dvije trećine te imovine uloženo je u državne obveznice čiji su prinosi u zadnje vrijeme pali, dok je vrijednost dionica na tržištu kapitala početkom godine prilično poljuljana zbog pandemije korona virusa.

Dakle, zbog čega je toliko imovine u obveznicama i što su nam one donijele, te koje su mogućnosti da u ovim okolnostima zadrže dobre prinose?

– Zakon tako propisuje. Propisani su minimumi ulaganja u državne obveznice od 30 do 70 posto. U fondu A kategorije minimum je 30 posto, u fondu C kategorije 70 posto. S druge strane, to je stvar strukture tržišta kapitala. Kad gledate tu strukturu kod nas, mi od 2002. nismo imali jako puno izdanja novih dionica. Postoje investicijski fondovi i dio imovine se ulaže u fondove, no po masi i količini izdanih obveznica, obveznice su prednjaci. Postojale su potrebe za financiranje države, a obveznice su bile dobra investicija. Činjenica je da su u prosjeku davale dobar povrat, i to iz dva razloga. Jedan je kamata koja se na obveznicu plaća, a drugi činjenica da će cijena obveznice biti to veća što se smatra da je Hrvatska kvalitetniji dužnik. Koliko god mi voljeli o sebi misliti negativno, mi smo do danas ostvarili niz uspjeha, primjerice, od vanjskih geopolitičkih – pristupanje Europskoj uniji, NATO-u, razvija se tržišno gospodarstvo. U dugom roku, mi smo ipak jedna uspješna priča, jer da nismo, na tržištu bi se to vidjelo. Naravno, ima i uspješnijih, no percepcija investitora nije toliko loša, odnosno bolja je nego što je bila ranije. To također generira dio tih prinosova na obveznice.

Činjenica je da kako će prinosi na obveznice biti sve manji, dio toga povezan je s tom percepcijom, a dio od toga što su kamatne stope u cijelom svijetu niske – kombinacija tih dviju stvari čini ih manje atraktivnima u budućnosti. Prinose koje su fondovi u prošlosti osigurali u budućnosti, s novim uvjetima na tržištu bit će teže osigurati samo na temelju obveznica. To nije problem samo hrvatskih mirovinskih fondova, to je problem i u zemljama koje imaju dobro razvijen sličan sustav, primjerice Danska, Nizozemska, ili Njemačka. Pitanje je kako osigurati pristojne prinosove u budućnosti. Trend je da se polako smanjuje udio u obveznicama prema nekim drugim ulaganjima. Kolege u tim zapadnim zemljama dosta su se okretali tzv. alternativnim ulaganjima, primjerice fondovima rizičnog kapitala i sličnim projektima. Bilo je raznih projekata, od farme vjetra na Sjevernom moru, nadalje, kaže Ridzak. Slične stvari događaju se i kod nas, to se tržište razvija, dolaze novi regionalni i europski igrači, dijelom zbog toga što kroz instrumente EIF-a i EIB-a postoji mogućnost da fondovi lako dođu do investitora, pa su onda EIB ili EIF investitori, a uz njih i mirovinski fondovi, a drugim dijelom i zbog niskih prinosova, dodaje.

– Ulaganja u obveznice i do sada su se pomalo smanjivala. Usporedimo li s današnje stanje s podacima iz 2014. godine, na primjer, tada je udio obveznica bio otprilike na 75 posto, a krajem kolovoza ove godine na 70-ak posto. Dakle, za četiri do pet postotnih bodova je manji. Udio dionica više-manje je stabilan, a povećao se udio ulaganja u investicijske fondove. To je stvar tehnike ulaganja, opet radi smanjivanja rizika: kad naši fondovi ulažu u inozemstvu, dijelom ulažu direktno u dionice, a dijelom u investicijske, pojašnjava Ridzak.

Kako već 15-ak godina razgovaramo o tome kako bi trebalo krenuti u privatizaciju većih javnih poduzeća, u kojima bi i mirovinski fondovi mogli ulagati, ali se još nismo pomakli s mrtve točke, pitamo Ridzaka koliko je Hanfa imala prilike u razgovorima s Ministarstvom financija ili Vladom čuti je li neki takav projekt u pripremi. Naime, sami ‘mirovinci’ već su više puta najavljivali kako će zbog manjka takvih projekata morati više ulagati u inozemstvu.

– Teško mi je govoriti u ime Ministarstva financija, pogotovo što to nisu projekti samo tog ministarstva, nego i drugih. Ima kontakata i to bi svakako bila dobra stvar. No, to su ozbiljni projekti. Događale su se promjene vlada, promjene strategija i politika. Ne branim nikoga, no – interes postoji, ali ti projekti slabo se razvijaju. Ipak, nije loše ni to da naši mirovinski fondovi ulažu vani jer nam to može donijeti diversifikaciju od nekih

hrvatskih rizika. Osobno bih volio da moj fond dio imovine uloži vani. Mi bismo svi voljeli biti dioničari najuspješnijih svjetskih korporacija, uspješnih fondova, i to može biti zgodan način da steknemo udio u rastu svjetskog gospodarstva, kaže sugovornik.

Na pitanje možemo li biti sigurni da će drugi mirovinski stup, i nakon dviju ozbiljnih kriza iza sebe i nešto manjih ‘problema’ koji su pogodili tržište od 2002. na ovam, pridonijeti tome da buduće mirovine budu stabilnije, pa i više, Ridzak kaže da ne treba sumnjati u to.

Imovina mirovinskih fondova dosegla je četvrtinu BDP-a, što je i u europskim razmjerima znatna količina ušteđenog novca. Svaka je naša mirovina buduća obveza države, što znači da to podrazumijeva manje fiskalno opterećenje za državu. Smatram da je to na neki način stvar higijene prema našoj djeci. Ako govorimo samo o onom klasičnom *pay as you go* sustavu, pitanje je tko će uopće uplaćivati za isplatu tih mirovina.

Dugoročna mirovinska štednja je opcija

Ipak, svaka kriza dovodi do gubitka radnih mjesta, do toga da su radna mjesta sve nesigurnija, te do pada plaća. Stručnjaci sve više govore o tome da treba štedjeti u trećem stupu. U kakvom će odnosu biti ti sustavi ubuduće, pitamo sugovornika.

– Poanta priče trebala bi biti dugoročnost. Prvi stup uvelike ovisi o demografiji. Drugi o tome koliko ste uplatili i koliko dugo štedite. Treći stup, jednako kao i drugi, ovisi o tome koliko ste uplatili i koliko dugo štedite. No, u drugi stup trenutačno ne možete uplatiti više nego što uplaćujete, pa treba voditi računa da u trećem stupu možete uplatiti za dodatnu mirovinu. I tu si kroz dugoročnu štednju možemo puno pomoći. Čak i kad relativno malo štediš kroz dugo razdoblje, možeš si pomoći u mirovini. Mnogo je onih koji možda ne mogu uplaćivati, ali i onih koji ne razmišljaju, a ako se taj vid štednje shvati ozbiljno i odredi neka redovita dinamika, ili možda poveže s uplatama poslodavca koji za to mogu ostvariti porezne olakšice, to može biti super instrument da do odlaska u mirovinu imate znatna ušteđena sredstva. Napravili smo jedan jednostavni izračun: ako se godišnje uplaćuje 5.000 kuna, država na to uplaćuje poticaje od 15 posto, i na taj iznos dobijete 750 kuna. Ako 30 godina tako uplaćujete, uz samo jedan posto godišnje, na kraju štednje imat ćete više od 200.000 kuna. To nije malo, a računali smo na temelju konzervativnog prinosa, kaže Tomislav Ridzak te ističe kako dobrovoljna mirovinska štednja ima određene prednosti u odnosu na druge oblike štednje.

– Sve ovisi o tome koji su vaši ciljevi štednje, koliko znanja o ulaganjima imate, te kako i kada želite isplatu. U tom kontekstu zanimljiva je činjenica da se na razini Europske unije pokušava stvoriti jedan novi sustav, tzv. PEP, u sklopu kojega bi se donekle ujednačili modeli štednje, kao i način isplate, no vjerojatno neće biti riječ o nekom novom štednom proizvodu već samo o pokušaju da ljudi koji štede i žive u jednoj zemlji, ili primaju mirovinu u jednoj zemlji, mogu nastaviti štedjeti i primati mirovinu pod istim uvjetima ako se presele u neku od zemalja na području EU-a, rekao je Tomislav Ridzak u razgovoru za *poslovniFM*.

[POSLOVNI-FM-MOJA-MIROVINA-Tomislav-Ridzak](#) [Preuzmi](#)

Objavljeno 30.listopada 2020. Sva prava pridržana ©poslovniFM

hanfa mirovinski fondovi

[Twitter](#) [Facebook](#) [G+](#) [LinkedIn](#) [Email](#)

moja mirovina tomislav ridzak

VIŠE S WEBA

